ශ්‍රී. බු. ව. 2555 වප් මස කලාපය, ර‍ා. ව. 2011 ක් වූ ඔක්තෝම්බර් 11 වන දින

වැලිගම ශ්‍රී සුගත ශාන්ති සේවා සංසදයේ නිර්මාතෘ ගරු යාවජීව සභාපති
ටී. ඩබ්ලිව්. ඒ. කල්‍යාණ වසන්ත මහතා විසිනි.

නමො තසස භගවතො අරහතො සමමා සමබුදධසස !!!

ලොව දිනීමට ජලය තරණ උපමාව

අඞගුත්තර නිකාය උදකූපම පුගගල සූත්‍රය ඇසුරින්

ධර්මකාමී පින්වත්නි,

අද කිතුවසින් 2011 ක් වූ ඔක්තෝම්බර් මසට යෙදුනු වප් මස පුර පසළොස්වක පොහොය දිනය යි. බුදුරජාණන් වහන්සේ දිව්‍ය භවනයේ වස්තුන්මස වැඩ සිට සංකස්ස පුර නුවරට වැඩම කිරීම, මහා පවාරණය, කඨින චීවර පූජා කිරීමේ මාසය ආරම්භ වන දිනය වැනි ශාසනික කරුණු නිසා වැදගත් පෝ දිනකි.

අද දහම් පණිවුඩය සඳහා පාදක කරගත්තේ තථාගතයන් වහන්සේ සැවැත් නුවර දී භික්ෂූන් වහන්සේ අමතා ජලයේ උපමාවෙන් පුද්ගලයන් සත් දෙනෙකු හඳුන්වා දීමට යොදා ගත් උදකෝපම පුගගල සූත්‍රය යි. මහණෙනි, ජලයට වන් පුද්ගලයෙකුගේ ලක්‍ෂණ වශයෙන්,

01. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් වරක් නිමග්න වූයේ ද (කිඳුනේ) කිඳුනේම වෙයි. (නිමුගෙගා නිමුගෙගාව හොති)

02. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් මතු වී (ඉපිල) කිඳුනේ වෙයි. (උමමුජජිත්වා නිමුජජති)

03. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල සිටියේම වෙයි. (උමමුජජිත්වා ඨිතො හොති)

04. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉපිල වටා බලයි. අනු දිසා ද බලයි. (උමමුජජිත්වා විපසසති විලොකෙති)

05. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් මතු වී තරණය කරයි. (උමමුජජිත්වා පතරති)

06. ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉල්පප ප්‍රතිෂ්ඨා ප්‍රාප්ත වේ. උමමුජජිත්වා පතිගාධපපතෙතා)

07.ඇතැම් පුද්ගලයෙක් මතු වී තරණය කළේ වෙයි. (උමමුජජිත්වා තිණෙණා හොති)

මෙසේ පුද්ගලයින් සත් දෙනාගේ ජලයේ හැසිරීමේ ලක්‍ෂණ වශයෙන් උපමා දක්වා පැහැදිලි කරන බුදු හිමියන් මහණෙනි, එක් වරක් ගිලුනේ ය. ඔහු ගිලුනාම වෙයි. නැවත මතු නොවේ යනු ඒකාන්ත වශයෙන් බරපතල අකුසල ධර්මයන්ගෙන් (නියත මිථ්‍යාදෘෂ්ඨියෙන්) යුක්ත වේ. එබැවින් ඔහු ගිලුනේම වෙයි.

මහණෙනි, ලොව යමෙක් මතු වී ගිලුනේ ය යනුවෙන් උපමා කළේ කුසල් දහම් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධාව යහපත් ය. ලජ්ජා (හිරි) ඔතප් (භය) යහපත් ය. වීර්ය යහපත් ය. කුසල් දහම් පිළිබඳ ප්‍රඥාව යහපත් ය. සිතා ඉල්පෙයි (මතුවේ.) ඔහුගේ ඒ ශ්‍රද්ධාව නොපිහිට යි. නොවැඩෙ යි. පිරිහේම ය. ඔහුගේ ඒ ලජ්ජා, භය, වීර්ය, ප්‍රඥාව නොසිටුවේ, නොවැඩේ, පිරිහේ. මහණෙනි, ඔහු මතු වී ගිලුනා වැනි ය.

මහණෙනි, මතු වී සිටියේ වේ ය යනුවෙන් කවරේ ද යත් ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉහත කී පරිදි කුසල් දහම් කෙරෙහි පිහිටන ශ්‍රද්ධාව යහපත් ය. යනාදී වශයෙන් ඉල්පා සිටින්නේ ය. ඔහුගේ ඒ සැදැහැය නොපිරිහේ. එහෙත් නොවැඩේ. සිටියාම වෙයි. ඔහුගේ ඒ හිරිය ආදී ගුණයන් ද නොපිරිහේ නොවැඩේ. සිටියාම වේ. ඔහු මතු වී ඒ සැටියෙන් ම සිටියා වෙයි.

මහණෙනි, කී පිරිදි මතු වී වටා බලා අනුදිශාවන් ද බලන්නේ ය යනු ඇතැම් පුද්ගලයෙක් කුසල් දහම් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා දී ගුණයන් යහපත් ලෙස දකීයයි මතු වේ. එසේ මතු වී සසර බැඳීමට හේතු වන්නා වූ සංයෝජන දහයෙන් සංයෝජන තුනක් 01. සක්කාය දිට්ඨි (මමය මාගේ ය යන හැ!ගීම) 2 විචිකිච්ජා (බුද්ධාදී අටතැන් පිළිබඳ සැකය) 03. සීලබ්බත පරමාස (වැරදි පිළිවෙත් තුළින් දුකින් මිදිය හැකියාව ඇතැයි යන විශ්වාසය) යන බැමි තුනෙන් මිදී නිවනට අරමුණුකොට සෝවාන් ඵලයට පත්වේ. මෙසේ වූ පුද්ගලයා මතු වී යා යුතු දිග් බල යි. අනු දිශාවන් ද බලයි .

මහණෙනි, යම් පුද්ගලයෙක් මතු වී තරණය කෙරේය යනු, කුසල් දහම් කෙරෙහි ශ්‍රද්ධා දී ගුණයන් යහපත් යයි මතුවෙයි. ඔහු තුන් සංයෝජනයන් ප්‍රහීන කිරීම හේතුවෙන් රාග, ද්වේශ, මෝහයන් තුනී බවට පත්කොට සකෘදාගාමී වෙයි. කාම ලෝකවල එක්වරක් ඉපදිය හැකි වීමට ස්කන්ධයන් ඉතිරිවේ. රාගාදී අගුණයන් ඔහුගේ සිතට පහළ වනවිට එක්වරටම මතු නොවන ස්වභාවයෙන් ද යුක්ත වේ. එවැන්නා දියෙන් මතු වී තරණය කරන්නා වූ පුද්ගලයා වෙයි.

මහණෙනි, ඉහත කී පරිදි යම් පුද්ගලයෙක් දියෙන් මතු වී ප්‍රතිෂ්ඨා ප්‍රාප්තවේ ය යනු කුසල් දහම් හි ශ්‍රද්ධා දී ගුණයන් යහපත් සේ දැන මතුවෙයි. එසේ මතු වී පසදව ඕරම් භාගිය සංයෝජනයන් වන කාමරාග ව්‍යාපාද ප්‍රහීණ වූ නැවත ඒ සිත තුළ නූපදින තත්වය වන අනාගාමී ඵලයට පත් වී අනතුරැයකත්වයෙන් මිදි වඩාත් යහපත් වූ තත්වයට පත්වීම ඉල්පා ප්‍රතිශ්ඨා ප්‍රාප්ත වීම යි.

මහණෙනි, ඉල්පා තරණය කළේවෙයි. පරතෙර ගියේ වේය යනු, ඇතැම් පුද්ගලයෙක් ඉහත කී පරිදිම කුසල් දහම් හි ශ්‍රද්ධා දී ගුණයන් යහපත් ය, නුවණින් දකිමින් ඉල්පෙයි ,මතුවෙයි, ඔහු සියලු කෙළෙසුන්ගෙන් මිදී ආශ්‍රව (කෙළෙස්) යන්ගෙන් මිදී සිතෙහි විමුක්තිය, ප්‍රඥා විමුක්තිය එම ආත්මයේ දී ම දැන එයට අනුගතව වෙසෙයි. එසේ ගිය ඔහු තරණය කළේ වෙයි. පරතෙරට ගියේ වෙයි. නිවනෙහි පිහිටියා වේ. උතුම් රහත් ඵලයට පත්වීම යි.

මෙහි උපමා හතක් දක්වා ලොවෙහි දක්නට ලැබෙන පුද්ගලයන් සත්දෙනෙකු පිළිබඳව පුද්ගල උපමා හතක් වදාරා ඇත. මෙම ධර්ම න්‍යාය සඳහා බුදු හිමියන් භාවිතා කළ උපමාව ජලයට බැසගත් පුද්ගලයෙකුගේ හැසිරීම හෙවත් අත්වන ස්වභාවය යි.

ජලයෙහි වැටුනු පුද්ගලයා ගිලීම, මතුවීම, මතු වී වටා බැලීම, තරණය කිරීම, අනතුරු අඩු නිරුපද්‍රිත ස්ථාන දැක එතනට පැමිණීම, පරතෙරට පිහිනීම වැනි ලක්‍ෂණ ඇතිවෙනවා. මේ පුද්ගල උපමා හතත් ඉහත කී ලක්‍ෂණ හතත් බුදු හිමියන් පෙන්වා දෙනුයේ කාම, භව, දිට්ඨි, අවිජ්ජා නම් වූ මහ සැඩ පහරට ජලප්‍රවාහයට හසු වී අසරණ වූ සත්වයා දුකින් මුදවා ඒ සැඩපහරින් ජල ප්‍රවාහයෙන් පරතෙරට පමුණුවා ලීමට මග පෙන්වීමකි.

පළමු දෙවන , තුන්වන පුද්ගල උපමා තුන සාමාන්‍ය ලෝකයේ ජීවත්වෙන එනමුත් සංයෝජන ධර්ම දහයෙන් එකක් හෝ දුරු නොකළ ඉන් මෙපිට පුද්ගල උපමා තුනයි. එහිදී පළමු පුද්ගලයා හඳුනා ගැනීමට බුදුහිමියන් ඉතා වැදගත් උපමාවක් දක්වනවා.

ගිලුනා ගිලුනාම වේ මහණෙනි, මෙලොව යමෙක් අකුසල ධර්මයන්ගෙන් යුක්ත ද වැරදි අදහස් දරයි. ඔහු ගිලුනාම වේ. හේතුව‚කාළකෙහි අකුසලෙහි ධමෙමහි□□ කළු අකුසල ධර්මයන් හි හැසිරීම යි. එනම්, මිථ්‍යාදෘෂ්ඨියෙන් යුක්ත වීම යි. අප ජීවිතයට ඉතා වැදගත්ම පුද්ගල උපමාව මෙය යි. මොහු ගිලෙන්නේ සසරෙයි. එහිදි නැවත මතු නොවන ආකාරයටයි. අනතුර ඇත්තේ එතනයි. ඊට හේතුව වන්නේ ඔහු තුළ ගත යුත්තක් නැති කමයි. කුමක් ද? ඒ ගත යුත්තක් නැතිකම. බුදු හිමියන් අවධාරණය කරනව. නියත මිථ්‍යා දෘෂ්ඨිය ලෙසට ‚මිචජා දිටඨිකො විපරීත දසසනො□□ (විපතරිත දැකීම) විකෘති වූ ප්‍රකෘති නොවූ දැක්මට යි. ලෝ වැඩ ස!ගරා කතුවරයා මේ පිළිබඳව මෙසේ දක්වනවා.

නිවනට මග මේ යයි මුනි කී   යම්
දහමට වෙන් වූ දෙසැටක් සම   යම්
සරිකොට ගත් සිත වෙයි මිසදිටු   යම්
සසරට බිජුවට මයි ඒ සම   යම්

නිවනට මග මේකයි මුනීන්ද්‍රයන් වහන්සේ වදාරණ ලද යම් දහමක් වේද, ඊට විපරීත වු හැට දෙකක් ආගම් වාද සත්‍ය ලෙසට සිතා ගත්තා වු යම් සිතක් වේද එසේ ගත් සිත ඇති පුද්ගලයා සංසාරය පැවැත්මට බීජයකි. (පැළ වීමට වෙන් කරන ධාන්‍ය) කෙටියෙන් කියන්නේ නම්, ඒ සියලුම මිථ්‍යා අදහස් සසර දිගුකරන බීජ හා සමාන වේ.

ග!ගට වැටුන පුද්ගලයාගේ උත්සාහය විය යුත්තේ ග!ගට ගිලීම නොව ගොඩවීම යි. සසරට වැදුන පුද්ගලයාගේ උත්සාහය විය යුත්තේ සසර ගමන නැවැත්වීමයි. බුදු දහමේ ඉලක්කය එයයි. ඒ සඳහා කදිම මාර්ග උපකරණ උපදෙස් තථාගතයන් වහන්සේ අත්දැකීමෙන්ම පෙන්වා ඇත. තෙරුවන් සරණගත පුද්ගලයා දරණ ජීවිතාරක්‍ෂක ඇඳුම ධර්මය සහ විනය යි. ඔහු සම්මා දිට්ඨිය හෙවත් ප්‍රකෘති දැක්මෙන් යුක්තයි. සසර දුකෙන් ගැලවීමට එගොඩවීමට ඕනෑකමක් නැතිනම් ඔහු විපරීත වූ මනසකින් යුක්ත යි. ඔහු අධර්මය සහ අවිනය දරාගත්තෙකි. ඔහු දරණුයේ ජීවිත ආරක්‍ෂක ඇඳුම නොවේ. අනාරක්‍ෂක ඇඳුම වන අධර්මය සහ අවිනය යි. ඔහු ගිලේම ය. එය තේරුම්ගෙන එම චරිතයෙන් ඈත් වෙමු.

දෙවන සහ තෙවන උපමා දෙක වන්නේ‚මතු වී ගිලීමත්□□‚මතු වී සිටීමත් □□ ය. ඒ දෙදෙනා තරමක් හොඳයි. කුසල් දහම් කෙරෙහි විස්වාසය දෙදෙනාටම තිබෙනවා. අකුසල් කිරීමට ලජ්ජාව භය දෙක තිබීම යහපතක් ලෙස දකිනව. ඒ සඳහා ප්‍රඥාව යහපත් සේ දකිනව. මෙසේ මතුවෙනවා. එනමුත් දෙවෙනි පුද්ගලයා තුළ ඔහුගේ ශ්‍රද්ධාවෙහි පැවැත්මක් සිටීමක් නැත. වර්ධනය නොවේ. පිරිහේ. එවිට ඔහුගේ ලජ්ජා භය සහ වීර්යය ද ප්‍රඥාව ද වර්ධනය නොවේ. ඔහු මතු වී ගිලෙන චරිතයකි. අප අතරද මෙවැනි චරිත බොහෝ ඇත. කුසල් අකුසල් දෙක පිළිබඳව

විස්වාසයක් තියනවා. එහෙත් පිහිටුවා ගැනීමට පැවැත්මට කටයුතු නොකරයි. මතු වුනත් ඔහු ගිලේ . අප එවැනි චරිතයක් නොවෙමු.

තුන්වෙනි උපමාව ඉහත කී පරිදි ශ්‍රද්ධා දී ගුණයන් යහපත් ලෙසට දකිනවා. ඒ තුළින් උඩට එනව මතුවෙනවා. ඔහුගේ ශ්‍රද්ධාව නොපිරීහේ. ශ්‍රද්ධාව ද එසේම හානි නොවී පවතී. වර්ධනයක් නොවේ. සිටි තත්වයේමයි. ඔහු සතු ලජ්ජා, භයද වියර්‍ය ද, ප්‍රඥාව ද පිරිහීමක් නොවේ. එම තත්වයෙන්ම පවතී. මේ පුද්ගලයා මතුවී සිටියා වෙයි. එයින් ද පලක් නොවේ. විය යුත්තේ එතනින් නොනැවතී වීර්‍ය කිරීමයි. මේ සඳහා න්‍යාය හතරක් බුදු හිමියන් නිරන්තරව පෙන්වනවා. සසර බිය දන්නා පුද්ගලයා විසින් අනුගමනය කළ යුතු වූ සතර සම්‍යක් ප්‍රධාන වියර්‍යයි. එම වීර්‍ය සතර ඉතිරි පුද්ගල උපමා හතරටම හේතු වෙනවා.

01. නුපන් අකුසල් නොඉපදවීම,
02. උපන් අකුසල් ප්‍රහීණ කිරීම.
03. නුපන් කුසල් ඉපදවීම.
04. උපන් කුසල් දියුණු කිරීම යි. එවිට හතරවෙනි පුද්ගල උපමා වේ පටන් හත්වෙනි උපමාව දක්වා තම දියුණුව ල!ගාකරගත හැකි වෙනවා. ඒ සඳහා ආරම්භයක් ඇතිකර ගත යුතු යි. මේ සඳහා ඉතිහාසගත සතුන් මරණ වැද්දෙකුගෙ චරිතයක් පිළිබඳව කථා ප්‍රවෘත්තියක් තියනවා අපේ රටේ ඉතිහාසයෙන්ම.

අපේ රටේ රුහුණු දනව්වේ මිලක්ඛ නම් වැදි පුත්‍රයෙක් විය. හෙතෙම දිනක් මුවෙකු මරා ගින්නේ බැද අනුභවකොට පිපාසිතව ගාමෙණ්ඩවාල නම් විහාරයට පැමිණ පැන් බඳුන් බලා පැන් නැති නිසා භික්ෂූන් වහන්සේට ද ද්වේශයෙන් ගරහන්නට විය. මේ ඇසුන තිස්ස නම් හිමියන් මවිතව මොහු නම් ු ජීවමාන ප්‍රේත සත්වයෙකි. ❑❑ යි සිතා උපාසකය ඥ තොපට පිපාස නම් ඒ නිවාගනුවයි . පැන්කලයක් දෝතට වත්කළ සේක. ඔහුගේ පාපය නිසා උදරගත ජලය රත්වූ යකඩයකට දැමුකලක් මෙන් වහා සිඳින. තිබු පැන් කල දහසම එසේ දැමූහ. එයින් ද පවස නොසිඳි නි.

එවිට තෙරුන් වහන්සේ ු උපාසකය ඥ ඒකාන්තයෙන්ම නුඹ මහා පාපකර්මයක් කොට ඇත. දැනටම ප්‍රේතයෙකි. විපාක කෙබඳුවේ දැයි සිතා ගැනීමට ද නොහැක.❑❑ යයි කීහ. මේ කථාව මිලක්ඛට මහා සංවේගයක් ඉපදීමට හේතු විය. හිමියන් වැඳ ගොස් ඇට වූ උගුල් කඩා දමා වෙහෙරට දිව විත් මහණකම ඉල්ලා පැවිදි වී මහණ දම් පුරමින් සිටියදී.

ු ආරභථ නික්ඛමථ ඥඥ යුඤ්ජථඥඥඥ බු!ධ සාසනෙ... ❑❑ යනාදී අරුණවතී සූත්‍රය අසා වීර්‍යාරම්භ කළේ ය. ධ්‍යාන උපදවා එයම පාදක කොට සිව් පිළිසිඹියා පත් රහත් උතුමෙක් විය. එම අරුණවතී සූත්‍රයේ ඉහත දක්වන ලද සම්පූර්ණ ගාථාවේ අර්ථය වන්නේ ු වීර්‍ය ආරම්භ කරව්.. ඥකුසීත භාවයෙන් නික්මෙව් ඥඥ බු!ධ ශාසනයෙහි යෙදෙව් ඥඥඥ බට කෝටුවලින් හදා ඇති ශාලාවක් කඩා බිඳින හස්ති රාජයෙකු ලෙසට මාර සේනාව කම්පා කරව් ඥ පිඹ හරිව් ඥ යමෙක් ප්‍රමාද නොවී මේ බුද්ධ ශාසනයෙහි වාසය කරන්නේ නම්, කොනක් නැති සංසාර වෘත්තයෙන් දුරු වී නිර්වාණය ප්‍රත්‍යක්ෂ කරගන්නේ ය. මේ දේශනය ඇසූ ඉහත කී මිලක්ඛ නම් හිමියන් (පැවිද්දට පෙර මස් වැද්දා) මේ නම් මටම බුදු හිමියන් වදාරණ ලද්දකි යනුවෙන් සතුටු වී වීර්‍යාරම්භ කිරීම අපි ද ගත යුතු ආදර්ශය යි. ඒ වීර්ය ආරම්භ කිරීමට කදිම උපමාවකි.

අපේ මාතෘකාව වූ උදකෝපම පුගගල සූත්‍රයේ ඉතිරි පුගගල චරිත උපමා සතර මෙසේ ද තේරුම් ගනිමු.

මතු වී යා යුතු දිශාව බල යි. (සෝවාන් ඵල පිහිටීම.)
මතු වී තරණය කෙරේ. (සකෘදාගාමී ඵල පිහිටීම.)
මතු වී ස්ථාවර තැනකට පැමිණීම. (අනාගාමී ඵල පිහිටීම.)
මතු වී තරණයකර පරතෙරට පැමිණීම. (රහත්ඵල පිහිටීම.)

මෙසේ විස්තර වූයේ උදකෝපම පුගගල සූත්‍රයට අනුව ලොව විද්‍යමාන වන පුද්ගල චරිත හත යි. මෙයින් පළමු පුද්ගලයාගේ ලක්ෂණය ඉතා අවාසනාවන්ත යි. දෙවෙනි, තෙවැනි පුද්ගලයා භාග්‍ය ඇතත් වීර්‍ය්‍ය නැතිකම නිසා අභාග්‍යයට පත් වේ. තිදෙනාටම බලපානුයේ අවිද්‍යාව (නොදන්නා කම) වීර්‍ය්‍ය නැති කමයි. සතර වෙනි පුද්ගල චරිතයේ පටන් ක්‍රමයෙන් විමුක්ති දායක මාර්‍ගයට වැටී කළයුතු ක්‍රියා කොට යා යුතු තැනට පත්වීමට හත්වෙනි පුද්ගල උපමාව දක්වා වදාරා ඇත. අප ද මෙම උපමා හත දැන ඉගෙන ගෙන මිථ්‍යාවෙන් වැළකී කුසල් දහම් හි ශ්‍රද්ධා උපදවා පවට භය සහ ලජ්ජා ඇතිව වීර්‍ය්‍ය වඩා ප්‍රඥා උපදවා සසර බැමි සිඳීමට අධිෂ්ඨාන කරගනිමු.

www.lakruhunu.com
www.lktemple.org